

k osobnímu automobilu »A.«, jež má na něho přejíti po úplném zaplacení kupní ceny prodávatele firmě »A.«, II. zabavením nároku povinného, který by mu vznikl odstoupením prodávatelky od kupní smlouvy, na vrácení toho, co na kupní ceně povinný již zaplatil nebo její části, a dále že se povinnému zapovídá, aby nějak nakládal s právem pod I. zabaveným, nebo aby přijal kupní cenu nebo její část, jež se mu po případě vrátí, nebo aby jakkoliv jinak onu částku zúčtoval s prodávatelkou nebo jinou třetí osobou. Poddlužníci a zároveň prodávatelce se zakazuje, aby konala povinnému nějaké platy, nebo aby to, co od povinného přijala, jinak zúčtovala. Doručením uvedené záповědi povinnému je nabyto zástavní právo na jeho podmíněném vlastnickém právu a doručením platební a zúčtovací záповědi poddlužníci i zástavního práva na možném nároku povinného na vrácení nebo zúčtování. Zároveň se nařizuje zájemné popsání práv do exekuce vzatých. **E x e k u č n í s o u d** vyhověl návrhu. **R e k u r s n í s o u d** k rekursu povinného změnil napadené usnesení tak, že návrh pod I. zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

D ů v o d y:

Rekursní právem zamítl stěžovatelčin návrh, aby bylo zabaveno »podmíněné« vlastnické právo dlužníka ke koupenému automobilu, »jež má teprve po úplném zaplacení kupní ceny přejíti na něho«. Netřeba tu řešiti otázku, zda kupitel, jemuž byla koupená věc odevzdána s dosud účinnou výhradou vlastnictví pro prodávatele, má k ní podmíněné vlastnictví, jak stěžovatelka míní, neboť i kdyby tomu tak bylo, nestačilo by takové vlastnictví k tomu, aby mohla proti kupiteli býti povolena exekuce na věc samu podle §§ 249 a násl. ex. ř. Taková exekuce předpokládá tvrzení nepodmíněného vlastnictví dlužníka. Proto by mohlo právo kupitele k věci býti podřadeno jen pod »majetkové právo« ve smyslu § 331 ex. ř., na něž lze vésti exekuci jen způsobem v právě uvedeném ustanovení vytčeným (srov. rozh. č. 7174 a 11008 Sb. n. s.). Exekuční návrh podle § 331 ex. ř. má obsahovati návrh vymáhajícího věřitele na vydání příkazu dlužníkovi, aby se zdržel všelikého nakládání s právem, jež je předmětem exekuce, po případě též na vydání záповědi osobě k plnění povinné, aby neplnila dlužníkovi, a dá-li se to provésti podle povahy věci, může býti navrženo také zájemní popsání práva vzatého do exekuce. Stěžovatelka učinila takové návrhy jen v odstavci II. svého exekučního návrhu, jemuž bylo pravoplatně vyhověno v celém rozsahu. Tím bylo stěžovatelce povoleno vše, co jí mohlo býti povoleno se zřetelím na ustanovení § 331 ex. ř., a nemohlo jí býti ještě zvlášť povoleno zabavení uvedené v odstavci I. jejího návrhu.

Čís. 16669.

Schovatel ustanovený exekučním soudem (§ 259, odst. 3, ex. ř.) má **přímý nárok na náhradu vynaložených nákladů na uschované věci jen proti vymáhajícímu věřiteli, nikoliv i proti vlastníku zabavených věcí.**

Je-li vlastníci dotčených věcí třetí osoba na exekučním řízení nezúčastněná, nemůže se na ní schovatel domáhati náhrady uvedených nákladů ani jako nezmocněný jednatel (§ 1035—1037 obč. zák.), ani podle §§ 1041 a 1042 obč. zák. Nelze tu užít ani obdobou předpisů §§ 331, 332, 336 obč. zák.

Jakmile byl schovatel po zrušení exekuce exekučním soudem uvědoměn o skončení schovacího poměru a o odměně za svou činnost, vykonávanou jen pro účely exekuce, není oprávněn zadržovati uschované věci, nýbrž jest povinen je vrátiti. Neučiní-li tak, nepřísluší mu ani nárok na náhradu nákladů na zadržované věci, vzniklé mu svémocným zadržováním.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1938, Rv II 820/36.)

Žalobkyně byla v exekuční věci vymáhajícího věřitele nezl. Karla W. proti povinné Marii S. ustanovena exekučním soudem schovatelkou zabavených dvou krav a jednoho tele (jalovice) a vzala ona dobytčata dne 31. července 1935 do úschovy. Jako schovatelce byla žalobkyni po zrušení exekuce dne 17. října 1935 přisouzena proti vymáhajícímu věřiteli pravoplatným usnesením exekučního soudu ze dne 27. října 1935 částka 265 Kč. Při vedení exekuce vedené žalobkyní k vymození uvedené částky vyšlo najevo, že vlastníci dotčených dobytčat byla žalovaná. Tvrdíc, že vynaložila na krmení a opatrování oněch dobytčat částku 1.375 Kč, domáhá se žalobkyně na žalované zaplacení uvedené částky s příslušenstvím. Soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud uznal jej po právu. **Důvody:** Názor prvního soudu, že žalobyně není oprávněna požadovati na žalované zaplacení nákladů z důvodu uschovací smlouvy, je správný. Úschova zabavených předmětů se děje v zájmu vymáhajícího věřitele. Proto stanoví také § 259 ex. ř., že úschova je prováděna na návrh vymáhajícího věřitele a na jeho nebezpečí. Převzetím zabavených předmětů do úschovy vzniká právní poměr jen mezi schovatelem a vymáhajícím věřitelem, k jehož návrhu bylo povoleno a provedeno uschování zabavených věcí. Tento právní poměr jest povahy soukromoprávní a řídí se podle pravidel schovací smlouvy. Schovatel není orgánem soudu, nýbrž obstarává záležitosti vymáhajícího věřitele, které také podle zákona ručí prozatím za výlohy schování. Žalovaná nebyla vymáhající věřitelkou, proto mezi žalobkyní a žalovanou nevznikl právní poměr jako mezi schovatelem a vymáhajícím věřitelem. Právem proto zastává první soud stanovisko, že nelze v souzeném případě užítí ustanovení občanského zákona o schovací smlouvě. Je pravda, že žalobkyni přísluší nárok žádati podle § 259 ex. ř. náhradu nákladů souvisících s uschováním, opatrováním a krmením dobytka na vymáhajícím věřiteli, Nedošla-li žalobkyně uspokojení od vymáhajícího věřitele, nelze jí brániti, aby se nedomáhala náhrady na vlastníci dobytčat z důvodu obohacení (*versionis in rem*). V té příčině přece není mezi stranami sporu

o tom, že žalobkyně převzala na příkaz soudu do úschovy dobytčata, jež patřila do vlastnictví žalované, a že tato dobytčata krmila na svůj vlastní náklad, a jest samozřejmé, že krmení nutno pokládati za nutný a užitečný výdaj, který se stal ve prospěch vlastnice těchto dobytčat. avšak ten hradí ony náklady podle jasného znění zákona jen prozatím. Činila tedy žalobkyně náklad na dobytek, jež by byla jinak musila hraditi žalovaná sam jako vlastnice dobytka. Jde tedy v souzeném sporu o náhradu výloh, jež žalobkyně takto vynaložila ve prospěch žalované. Tento nárok žalobkyně je nutno posuzovati podle ustanovení §§ 331, 332 a 336 obč. zák., podle nichž může poctivý držitel žádati náhradu nutného a užitečného nákladu, pokud jeho účinky ještě trvají, a nepoctivému držiteli pak přísluší stejně jako jednateli bez příkazu nárok na náhradu nákladu nutného a účelného, a to při užitečném nákladu přísluší mu náhrada potud, pokud se jeví náklad ten býti vynaložen k jasnému a převážnému užitku osoby druhé, totiž vlastníka (§§ 1037, 1038 obč. zák., rozh. býv. nejv. soudu vídeňského ze dne 26. října 1915, R VI 132/16, otištěné pod č. 49 v Gellerově Zentralblatt für die jurist. Praxis 1916). Je proto přiznati odvolatelce oprávnění, pokud opírá zažalovaný nárok o versio in rem resp. o obohacení, poněvadž z těchto důvodů žalobní nárok jest skutečně po právu.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek soudu první stolice.

D ů v o d y:

Žalobkyně požaduje na žalované náhradu za krmení a opatrování dvou krav a jednoho telete (jalovice). Avšak uvedené kusy dobytka byly žalobkyni odevzdány soudním výkonným orgánem v úschovu při exekuci E 1055/33 okresního soudu v M., při které nebyla žalobkyně stranou zúčastněnou. Podle § 259, odst. 3, ex. f. se úschova provádí odevzdáním předmětu schovateli, zřízenému exekučním soudem na nebezpečí vymáhajícího věřitele (§ 968 obč. zák.). Soudem určený schovatel vyvíjí svoji schovatelskou činnost v zájmu vymáhajícího věřitele i na jeho nebezpečí a vstupuje v právní poměr jen k vymáhajícímu věřiteli, který jest podle § 259, odst. 4, ex. ř. povinen prozatím hraditi ze svého náklady úschovy. Z toho plyne, že soudem ustanovený schovatel má přímý nárok na náhradu svých výloh jen vůči vymáhajícímu věřiteli, nikoliv proti vlastníku zabavené věci. Nemá tedy žalobkyně proti žalované přímý nárok na náhradu vzniklých nákladů.

Nemůže však požadovati náhradu učiněných nákladů na žalované ani z toho důvodu, že za ni jako vlastníci dobytčat učinila náklad, který by byla podle zákona musila učiniti ona sama a který jí byl jako vlastníci k prospěchu (§§ 1041, 1042 obč. zák.). Neboť vydržováním zabavených dobytčat žalobkyně jednala a činila náklad ve prospěch oněch osob, které byly v té době k vydržování povinny, a to byl podle § 259 ex. ř. vymáhající věřitel nezl. Karel W., jenž si mohl pak domoci za to náhrady na povinné, t. j. na Marii S. Ostatně si žalobkyně musila též býti

vědoma, že svou funkci převzala jen pro účely exekučního řízení, a proto ani nemohla mít při krmení a opatrování dobytčat úmysl, že tak činí proto, aby požadovala za to náhradu od někoho jiného než od vymáhajícího věřitele.

Užití §§ 1035 a 1037 obč. zák. jest mimo to vyloučeno i proto, že žalobkyně nejednala svémocně a bez příkazu, nýbrž na základě soudního zmocnění, a z téhož důvodu nelze užítí na souzený případ ani obdobně předpisů §§ 331, 332, 336 obč. zák.

Není správný žalobkynin názor, že jí podle § 471 obč. zák. přísluší zadržovací právo k teleti (jalovici), které má dosud u sebe. Neboť usnesením okresního soudu ze dne 17. října 1935, č. j. E 1055/35-8, byla zrušena exekuce stran oné jalovice, a byly poté usnesením exekučního soudu ze dne 27. října 1935, č. j. E 1055/35-19, stanoveny útraty za úschovné za obě krávy a jednu jalovici za celou dobu uschovací; o tom byl uvědoměn i vymáhající věřitel i žalobkyně Františka H. a usnesení to se stalo pravoplatným. Věděla tedy žalobkyně o skončení poměru uschovacího i o odměně za svou činnost — vykonanou jenom pro účely exekuce a pro strany zúčastněné na exekučním řízení — a byla povinna uposlechnouti pravoplatného příkazu soudu a vrátiti tele (jalovici). Neučinila-li tak, jednala svémocně, na své vlastní nebezpečí a nemůže požadovati náhradu nákladů tím jí vzešlých (§ 1440, odst. 2, obč. zák.).

Čís. 16670.

Pachtovní smlouva nepozbývá zcizením propachtované věci své účinnosti v celém rozsahu. Pachtýř neužívá spachtované věci po jejím zcizení vůči novému vlastníku bez právního důvodu.

Poměr mezi vypověděným pachtýřem a novým vlastníkem se řídí co do placení pachtovného a vrácení pachtované věci podle pachtovní smlouvy sjednané mezi pachtýřem a zcizitelem propachtované věci.

(Rczh. ze dne 26. ledna 1938, Rv I 1666/36.)

Pachtovní smlouvou ze dne 14. listopadu 1932, sjednanou mezi předchůdci žalobce ve vlastnictví usedlostí č. p. 72 v M. T., spachtovali žalovaní uvedenou usedlost s pozemky na dobu 6 let do 1. října 1938. V dotčené smlouvě převzali žalovaní různé závazky. Notářským spisem ze dne 2. prosince 1938 nabyl propachtované nemovitosti žalobce, který dal žalovaným výpověď z pachtovního poměru. Tvrdě, že žalovaní v říjnu 1934 sice vyklidili spachtovanou nemovitost, že však nesplnili závazky převzaté pachtovní smlouvou, domáhá se žalobce na žalovaných zaplacení 4.083 Kč s přísl. Soud první stolice uznal zčásti podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu zcela.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu, aby o odvolání žalovaných dále jednal a znova rozhodl.